

MEINDÝRAVARNIR

ÞRIÐJUDAGUR 28. MAÍ 2013

Trygg og góð þjónusta

Meindýravarnir MVE á Akureyri hafa sérhæft sig í þjónustu við fyrirtæki, stofnanir og sveitarfélög. **SÍÐA 2**

Í fremstu röð

Meindýravarnir Suðurlands reka verslun á Selfossi og sinna fjölbreyttri þjónustu á sviði meindýravarna fyrir heimili og fyrirtæki. **SÍÐA 3**

Heimilispöddurnar

Híbýli fólks eru húsaskjól fyrir fleiri en mennina. Farið er yfir nokkra íbúa sem gera sig heimakomna í veggjum og skúmaskotum. **SÍÐA 2**

Pöddur og smádyr gera sig gjarnan heimakomin í mannabústöðum.
NORDIC PHOTOS/GETTY

HEIMILISPÖDDURNAR

Híbýli fólks eru húsaskjól fyrir fleiri en mennina. Alls kyns smádyr gera sig heimakomin í skúmaskotum, veggjum og búrhillum. Á vefsíðu Náttúrufræðistofnunar Íslands er að finna myndir og fróðleik um pöddur í húsum.

Blökkumaur – *Lasius niger*

Blökkumaur hefur fundist á Íslandi síðan árið 1994 en árlega síðan 2002. Hans hefur helst orðið vart á suðvestanverðu landinu. Hann er meðalstór maur, svartur að lit og gerir sig heimakomin í hóbýlum fólks. Hann er algengasti maurinn í Evrópu og bú hans eru í veggjum, húsgrunnum og holum trjábolum. Mökunartími blökkumaura er síðsumars og þá eru þeir á ferli í miklum fjölda. Í hverju búi geta verið allt frá nokkur hundruð einstaklingum til um tíu þúsund. Blökkumaurinn er sólginn í saur blaðlúsa.

Fatamölur – *Tineola bisselliella*

Fatamölur heldur sig í skúmaskotum, en hann er ljósfælinn og lætur lítið fyrir sér fara. Mölurinn verpir í dýrahár, skinn og gærur og drepst kvendýrið þegar öllum eggjaforða þess, allt að 100 eggjum, hefur verið verpt. Eggin klekjast út á viku við 25 gráðu hita en lægra hitastig hægir á klaktíma. Lirfan étur dýrahár en lætur gerviefni og bómull eiga sig. Hún gerir um sig hjúp og skríður svo úr púpunni eftir um það bil tvær vikur. Allt að fimm kynslóðir geta proskast yfir árið við bestu skilyrði. Fatamölur er hinn mesti skaðvaldur á ullarfliki, skinum, pelsum, bólstruðum húsgögnum, vegg- og gólfteppum og getur gert stór göt ef hann fær frið til þess.

Hrísrani – *Sitophilus oryzae*

Hrísrani lifir á hrísgrjónum, máis og annarri harðri kornvöru og finnst allt árið í hóbýlum fólks. Kvendýrin naga holur í hrísgrjón og verpa eggjum þar. Lirfurnar éta grjónin innan frá og púpa sig svo inni í þeim. Proskatíminn er um fimm vikur við 30 gráðu hita og á suðlægum slóðum er hrísrani mikill skaðvaldur í kornvöru. Bjöllurnar framleiða milli 300 til 400 egg á æviskeiðinu sem er um átta mánuðir. Hrísrani berst hingað til lands með sýktum kornvörupakkningum. Bjöllurnar eru fleygar og fljótar að dreifast frá sýktum pakkningum um matarbúr og eldhússkáp á leit að fæðu. Þó er tiltölulega auðvelt að uppræta hrísrana vegna þess hve sérhæfður hann er í matarvali.

Heimild: www.ni.is

GREINING OG RÁÐGJÖF

Hægt er að koma með pöddur og smádyr til greiningar á Náttúrufræðistofnun Íslands en þar er haldið úti ráðgjafþjónustu fyrir almenning og meindýraeyða vegna meindýra í húsum.

Koma má með sýni í afgreiðslu stofnunarinnar við Urriðastræti 6-8 í Garðabæ. Sérfræðingar greina hvað er á ferðinni og senda viðkomandi síðan niðurstöður með upplýsingum um lífnaðarhætti og skaðsemi dýranna og leiðbeiningar um aðgerðir sé þeirra þörf. Þjónustan kostar 2.000 krónur. Sjá www.ni.is

Góð þjónusta í 20 ár

Meindýravarnir MVE á Akureyri hafa sérhæft sig í þjónustu við fyrirtæki, stofnanir og sveitarfélög. Þó að meginstarfsemin fari fram í Eyjafirði teygir þjónusta MVE sig um allt land.

Víð veitum almenna meindýravarnarþjónustu en höfum lagt áherslu á fyrirtæki, stofnanir og sveitarfélög. Þannig gerum við samning við þessa aðila og komum til þeirra með vissu millibili. Þá förum við yfir allan búnað og athugum hvort allt sé með felldu," segir Árni Sveinbjörnsson eigandi Meindýravarna MVE, en það er stytting á heitinu Meindýravarnir Eyjafjarðar. Sem dæmi um fyrirtæki sem MVE þjónustar má nefna flutninga- og fiskvinnslufyrirtæki, ferðaþjónustufyrirtæki, verslanir og önnur matvælafyrirtæki. „Við þjónustum mörg fyrirtæki sem hafa strangar reglur varðandi meindýravarnir en einnig erum við með önnur sem ekki þurfa að standast kröfur en vilja einfaldlega vera með sitt á hreinu," segir Árni og nefnir þar vélsmíðjur og skrifstofur.

MVE gerir út frá Akureyri en Árni ferðast einnig mánaðarlega til Reykjavíkur, í Húnavatnssýslur og austur á land, en þar er hann með fyrirtæki í reglubundinni þjónustu. „Þá er ég einnig með menn í öðrum landshlutum sem geta grip- ið í verkefni þegar þau koma upp," segir hann.

Þjónusta við einstaklinga er

Árni Sveinbjörnsson meindýraeyðir sinnir fyrirtækjum um land allt.

MYND/AUBUNN.COM

einnig stór hluti af starfsemi MVE. Árni segir vandamálin fjölbreytt og breytast eftir árstíðum. „Algengustu vandamálin tengjast silfurskottum, hambjöllum og músum. Á þessum tíma árs er fólk að láta úða við flugum og kóngulóm," upplýsir hann. En hvað er erfiðast að eiga við? „Mér finnst veggjalýsnar alltaf leiðinlegar. Erfiðast er að horfa upp á fólk lenda í þessu," segir Árni og bendir á að misjafnlega erfitt sé að eiga við meindýrin eftir ástandi húsnæðisins.

Árni hefur starfað sem

meindýraeyðir í tuttugu ár og er því hlaðinn reynslu. Hann hefur sótt öll þau námskeið sem eru í boði og þannig víðað að sér vitneskju um málefnið. „Þá förum við einnig reglulega á sýningar erlendis til að bæta við þekkinguna," segir hann.

MVE selur einnig allan búnað til meindýravarna, sérstaklega flugnabana og perur í flugnabana, sem og búnað til nagdýravarna.

Þeir sem vilja komast í samband við Árna er bent á netfangið arni@mve.is og símanúmerin 462-4444 eða 899-1244.

BURT MEÐ FLUGURNAR

Pallurinn er þinn

Mikið úrval af flugnabönum og varnar-efnum. Kíktu í Kemi og skoðaðu úrvalið

Kemi • Tunguháls 10, 110 Reykjavík • www.kemi.is • Sími: 544 5466
Opíð: Mánudag - fimmtudags: Frá kl. 8.00-17.30. Föstudaga: Frá kl. 8.00-17.00. **BÚÐIN**

„Meindýravarnir eru því í raun hluti af gæðaeftirliti fyrirtækja og þjónustuaðila almennt,” segir Jóhannes Þór Ólafsson, framkvæmdastjóri Meindýravarna Suðurlands.

MYND/GUÐMUNDUR KARL

Meindýravarnir í fremstu röð

Starfsemi Meindýravarna Suðurlands er mjög fjölbreytt. Fyrirtækið rekur verslun á Selfossi og sinnir fjölbreyttri þjónustu á sviði meindýravarna fyrir heimili og fyrirtæki. Þjónusta fyrirtækisins gagnvart fyrirtækjum er stór hluti gæðakerfis þeirra.

Meindýravarnir Suðurlands er rótgróið fyrirtæki sem sinnir fjölbreyttri þjónustu og verslun á sviði meindýravarna. Fyrirtækið hefur starfað í fjórtán ár og þjónustar stórt landsvæði. Verslunin er á Selfossi en starfsmenn fyrirtækisins þjóna Vesturlandi, suðvesturhorni landsins og Suðurlandi, alla leið austur að Kirkjubæjarklaustri. Jóhannes Þór Ólafsson, framkvæmdastjóri fyrirtækisins, segir starfsemi þess skiptast í megindráttum í tvo flokka, annars vegar öflugum verslun sem selur fjölbreytt úrval meindýravarna og hins vegar þjónustu við heimili og fyrirtæki landsins. „Verslun okkar selur mikið úrval meindýravarna, bæði forvarnarvörur gegn meindýrum og varnir til þess að nota eftir á. Við seljum til dæmis úrval af gildrum í mörgum stærðum og gerðum sem henta vel einstaklingum, bændum og fyrirtækjum.“

Gildrurnar eru aðallega ætlaðar músum enda eru þær að sögn Jóhannesar algengustu meindýrin hérlandis. „Mýsnar eru alltaf erfiðastar viðureignar en auk þeirra má nefna ýmsar gerðir af flugum, hampbjöllur, hveitibjöllur og veggjalýs.“

Starfsmenn setja einnig upp eiturstöðvar utandyra til að varna því að mýsnar sækir inn á heimili og fyrirtæki. Einnig er boðið upp á eftirlitskerfi til að fylgjast með því hvort skordýra- eða nagdýravandamál sé innandyra og þá eru settar upp gildrur til að ná þeim ef meindýrin hafa sloppið inn. Einnig er boðið upp á gildrur til að fylgjast með því hvort skordýravandamál sé í uppsiglingu.

Hluti af gæðakerfi fyrirtækja

Að sögn Jóhannesar skiptir aldur húss eða staðsetning þess engu máli þegar kemur að hættu á meindýrum. „Þessi vandamál eru ekkert meiri í eldri húsum eða gömlum hverfum. Þegar fólk flytur til dæmis í nýtt hús geta uppgötvast silfurskottur þar. Svo þegar maður spyr íbúa hússins meira út í málið voru jú silfurskottur í eldra húsi og hún hefur þá bara flust með íbúum í nýtt húsnæði. Það er nefnilega oft talað um að fólk flytji sál hússins með sér í nýja húsið en það tekur líka oft skordýrin með.“

Þegar kemur að þjónustu við fyrirtæki landsins segir Jóhannes starf þeirra vera stóran hluta af gæðakerfi viðkomandi fyrirtækja. „Við vinnum með alls konar fyrirtækjum,

stórum og smáum. Þessi málefni eru orðin vaxandi þáttur í rekstri þeirra enda þurfa þessi mál að vera í lagi. Reglubundið eftirlit er því orðið mun meira en áður. Meindýravarnir eru því í raun hluti af gæðaeftirliti fyrirtækja og þjónustuaðila almennt.“

Ný þjónusta í boði

Ein vinsæl nýjung í rekstri Meindýravarna snýr að því að bjóða hótélum og bændagistingum upp á veggjalúsaforvörn sem Jóhannes segir að sé nokkurs konar forvarnareitrun sem Jóhannes segir að sé nokkurs konar forvarnareitrun sem Jóhannes segir að sé nokkurs konar forvarnareitrun sem Jóhannes segir að sé nokkurs konar forvarnareitrun sem Jóhannes segir að sé nokkurs konar forvarnareitrun.

Önnur nýjung snýr að veiði kanína en þær munu flokkast sem meindýr innan tíðar enda rosalegur skaðvaldur í íslenskri náttúru að sögn Jóhannesar. „Þeim fjölga stanslaust. Ef fólk er með einhverja ræktun sem kanínufjölskyldan kemst í étur hún allt upp enda nánast alæta. Egg fugla eru líka í hættu og kanínuholur eru hættulegar hestum, sem geta dottið um holurnar og brotið sig. Kanínan er bara óæskileg í íslenskri náttúru.“

Jóhannes og samstarfsfélagi hans, Jón Karl Jónsson, koma báðir úr matvælagæiranum. „Sjálfur lærði ég til þjóns en félagi minn er kjötiðnaðarmeistari. Þessi bakgrunnur hefur nýst okkur mjög vel og verið heilmikill plús í starfi okkar undanfarin ár.“

Nánari upplýsingar má finna á www.meindyravarnir.is.

Vinsælar mýsagildrur. MYND/ÚR EINKASAFNI

Mýsnar eru erfiðar viðureignar auk kanínunnar að sögn Jóhannesar.

MYND/GETTY

Gamla góða mýsagildran stendur alltaf fyrir sínu.

MYND/GUÐMUNDUR KARL

Í versluninni er selt mikið úrval meindýravarna.

MYND/GUÐMUNDUR KARL

Meindýravarnir Suðurlands
www.meindyravarnir.is

ENGAR KÖNGULÆR
ENGAR FLUGUR

Pantanir í síma:
482 3337 & 893 9121

Flugna baninn

Flugnabaninn er hentugur á allar tegundir fljúgandi skordýra s.s. flugur, mýflugur, mölflugur og geitunga.

Flugnabaninn fæst víða um land t.d. á bensínstöðvum og byggingavöruverslunum.

STREYMI
heildverslun

sími 588 2544 • www.streymi.is

Starinn er friðaður fugl

Staranum fylgir fló. Hún er oft kölluð starafló en er í raun hænsnafló (L. Ceratophyllus gallinae). Flóin getur valdið usla í mannabústöðum og er því óvelkominn gestur. Hins vegar þarf að fara varlega í að eyða flónni enda er hýsill hennar, starinn, friðaður fugl.

Á vef Náttúrufræðistofnunar Íslands, www.ni.is, er að finna upplýsingar um hvernig á að bera sig að. Vandamálið er lítið fyrsta árið sem stari byggir holu og er áfram viðráðanlegt ef starinn kemur aftur næsta ár. Ef hann kemur hins vegar ekki aftur eða aðgangur hans að hreiðrinu er hindraður skapast vandamál. Þá skríða flærnar úr púpum sínum í lok mars og apríl, en hafa enga fugla til að lifa á. Þá fara flærnar á flakk og stökkva á lífverur, oft hunda og ketti, sem oft bera flærnar inn í hús.

Starinn er fallegur fugl en honum fylgir hvítleiður gestur.

Farsælast er að fyrirbyggja að stari nái að þröngva sér inn á heimilin. Ef starinn er mættur er lögð áhersla á að hreinsa burt hreiður hans að varpi loknu. Stari er enda friðaður fugl og því óheimilt, lögum samkvæmt, að eyðileggja varp hans. Best þykir að fjarlægja hreiður á kuldatíma að haust- og vetrarlagi enda hvíla flærnar þá í púpum og eru til friðs. Ef

hreiður eru tekin á vorin og sumrin er meiri hættu á að flóin fari á flakk.

Mikilvægt er að hreinsa upp og fjarlægja öll hreiðurefni og helst að verða sér úti um eitrefni til að eittra svæði umhverfis hreiðurstaðinn. Til þess má t.d. nota permasekt sem er efni sem garðeigendur hafa heimild til að nota. Einnig er hægt að leita aðstoðar meindýraeyða.

Getur þú greint veggjalús í þessu herbergi?

I-BEDS
Bedbug Early Detection System
Premises de Lits
Système de Détection Précoce

STREYMI
heildverslun

sími 588 2544 • www.streymi.is

MYNDBAND

Hvítleiðir og þurftafrekir bólfélagar

Veggjalús hefur fylgt mannum frá örófi alda og fundist í byggð í öllum landshlutum á Íslandi. Um síðustu aldamót tók hún að fjölga sér hratt en það helst í hendur við auknar utanlandsferðir landsmanna og mikla fjölgun erlends vinnuafls á síðasta hagvaxtarskeiði.

Á Íslandi vex veggjalús eingöngu í upphituðu, þurru húsnæði. Hún nærast alfarið á blóði sem hún sýgur úr fórnarlömbum sínum og skríður þá úr fylgsnum sínum sem eru oftast í námunda við svefnstaði, t.d. í sprungum í tréverk, niður með rúmdýnum, í fellingum með saumum og hvarvetna þar sem felustaðir er að finna. Veggjalús sýgur

kröftuglega og getur sjöfaldað þyngd sína af blóði á tíu mínútum. Lúsín getur verpt allt að fimm eggjum á dag, eða á bilinu 200 til 500 eggjum á æviskeiðinu, sem varir frá níu mánuðum upp í eitt og hálf ár. Egg klekjast út á tíu dögum og ungvíðið líkist fullorðnu dýrunum. Flestir fá kláða og óþægindi af bitum veggjalúsa og vísbendingar eru um að þær flytji veiru sem veldur lifrabólgu B á milli manna.

Flókið er að ráða niðurlögum veggjalúsa og nauðsynlegt að kunnáttumaður meti aðstæður vandlega og gangi skipulega til verks. Ein leið sem stundum er sögð hrífa er sú að sá sem gengur til rekkju taki inn

Veggjalús drekkur stíft og getur sjöfaldað þyngd sína af blóði á tíu mínútum.

góðan skammt af svefnlyfjum. Þá innbyrði veggjalýsnar lyfið og sofni að neyslu lokinni. Að morgni má svo fjarlægja svefnþrúknar veggjalýs úr rúmfötunum.

Heimild: Náttúrufræðistofnun Íslands.

Meindýravarnir Reykjavíkur

Vaktsími allan sólahringinn sími: 770-4545

Meindýraeyðing og varnir Reykjavíkur og nágrennis sérgrein skordýraeyðing
Löggildir Meindýraeyðar yfir 20 ára þjónusta